

Шандурський Богдан Валерійович

Студент 5-го курсу Факультету соціології і права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Чепульченко Т. О

кандидат юридичних наук, доцент ФСП, НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ МЕХАНІЗМУ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ВИНАХОДІВ ТА ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ В УКРАЇНІ

Із переходом Української держави на новий етап розвитку, змінюється та вдосконалюється її основна діяльність, мета та цілі, міняються загалом і усі пріоритети, які держава ставила перед собою. Така зміна стосується не тільки нашої країни, але і усього суспільства в цілому.

Початок ХХІ століття знаменував виникнення нової моделі розвитку, а саме інноваційної моделі. Нею передбачається формування нових знань для створення технологій, продуктів, послуг для подальшої їх реалізації, як на внутрішньому ринку, так і на зовнішньому. Звідси суспільство і прийшло до основного висновку, що інтелектуальна власність є досить цінним людським капіталом. Важливість інтелектуальної діяльності полягає у її впливі на соціальний та економічний розвиток не тільки нашого суспільства, а і всіх суспільств.

Одним із найважливіших елементів інтелектуальної власності, що впливають на подальший економічний розвиток є право промислової власності, а саме винаходи та промислові зразки. Тому їх охорона та захист є одним із пріоритетних завдань країни.

Основним законодавством, яке регулює та захищає діяльність авторів у сфері інтелектуальної власності, а загалом діяльності пов'язаної з винаходами та промисловими зразками є Конституція України. У статті 54 передбачено, що: “ Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом. Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством ”. [1]

До спеціалізованих законів, що здійснюють охорону винаходів та промислових зразків відносять: Закон України “ Про охорону прав на винаходи і корисні моделі ”, Закон України “ Про охорону прав на промислові зразки ” та інші.

Хоча в законодавстві і прописано основні заходи забезпечення охорони прав авторів на винаходи та промислові зразки, але прослідковується така проблема , як недостатність забезпечення охороною даних об'єктів. Наслідком якої було зменшення чисельності винаходів авторів та корисних моделей. Якщо порівнювати з 1991 роком до сьогоднішнього дня кількість винахідників зменшилась більше ніж у 20 разів, а підприємства які, як гадалось, будуть використовувати всі ці винаходи, застосовують їх у 9 разів менше.[2] Такі дані свідчать про нестабільність забезпечення сприятливих умов для діяльності винахідників в нашій державі, та низький рівень сьогоднішньої системи створення і використання винаходів, яке спричинено матеріально-технічним погіршенням та недостатністю фінансування науки.

Необхідним залишається і вдосконалення законодавства, щодо охорони промислових зразків. Не поодинокими є випадки отримання охоронних документів, права на які

належать іншим особам. Наслідком таких порушень стало звуження митного контролю, товарів, які містять об'єкти інтелектуальної власності; виключення корисних моделей, винаходів та промислових зразків з контролю митними органами, що не узгоджуються з положеннями Регламенту Європейського Союзу.

На сьогодні з'являється необхідність врегулювання питання запобігання поданню заявок на винаходи в іншій країні без попереднього подання заявки в Україні. Наслідком таких дій є неконтрольоване відправлення нових технологій в інші країни.

Одним із складових елементів в механізмі правового забезпечення охорони винаходів та промислових зразків є надання патенту. Проблема, яка виникає із патентних відносин полягає у відсутності дистанційного доступу широких верств населення до патентно-інформаційних ресурсів на безкоштовній основі, а саме щодо винаходів та промислових зразків.

Вище зазначені проблеми є одними з найголовніших на сьогоднішній час в Україні. Для їх подолання необхідно здійснити такі заходи:

- 1.) привести у відповідність законодавчу базу України до законодавчої бази ЄС;
- 2.) збільшити розміри фінансування у сфері інтелектуальної власності, а саме із питань пов'язаними із винаходами та промисловими зразками;
- 3.) встановити кримінальну відповідальність за дії, які пов'язані з поданням заявок на винаходи в іншій країні без попереднього подання їх в Україні;
- 4.) забезпечити повідомленість населення про всі патентні операції, що здійснюються на території України, шляхом опублікування їх на певному сайті.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР.
2. Кузнецов Ю. М. \Інформаційний вісник АН ВО України, 72, № 1, 55-61 (2011).